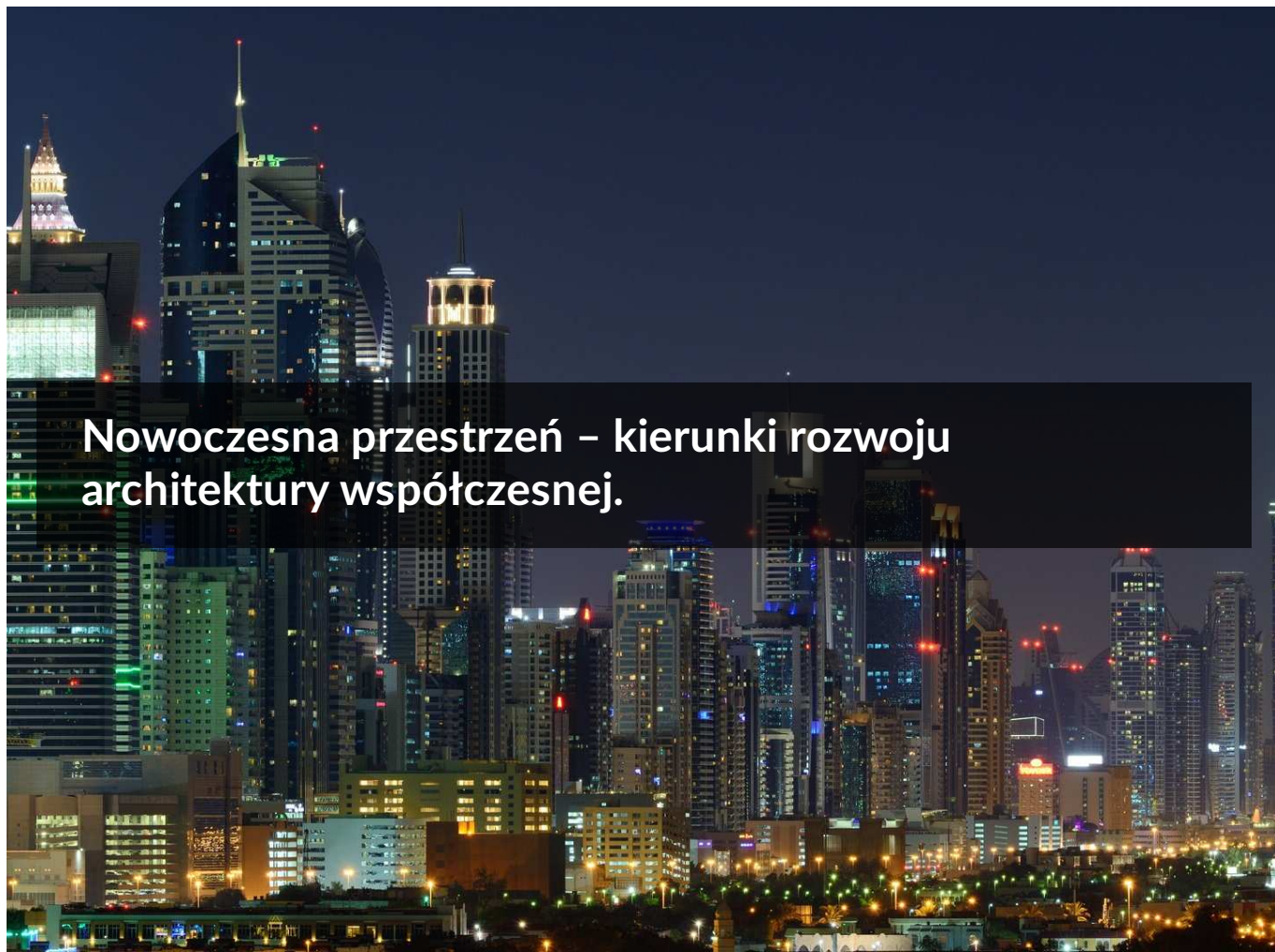




Nowoczesna przestrzeń – kierunki rozwoju architektury współczesnej.

- Nowoczesna przestrzeń – kierunki rozwoju architektury współczesnej.



Nowoczesna przestrzeń – kierunki rozwoju architektury współczesnej.

Ważne daty

lata 20. do 60. XX wieku – styl międzynarodowy;

lata 20., 50. i 60. XX wieku – architektura organiczna;

lata 20. i 30. XX wieku – konstruktywizm, głównie w Rosji;

ok. 1940-1960 – brutalizm;

lata 60. XX wieku – początki strukturalizmu;

lata 60. i 70. XX wieku – metabolizm w Japonii;

przełom XX i XXI wieku – początki ruchu New Classical;

lata 70. XX wieku – początki architektury high-tech;

1997 – pierwszy ekologiczny wieżowiec, Commerzbank Tower, Frankfurt nad Menem, Niemcy;

koniec lat 90. XX wieku – początek stylu *blob*.

I. Opanowanie zagadnień z zakresu języka i funkcji plastyki; podejmowanie działań twórczych, w których wykorzystane są wiadomości dotyczące formy i struktury dzieła. Uczeń:

1) wykazuje się znajomością dziedzin sztuk plastycznych: malarstwa, rzeźby, grafiki, architektury (łącznie z architekturą wnętrz), rysunku, scenografii, sztuki użytkowej dawnej i współczesnej (w tym rzemiosła artystycznego); rozumie funkcje tych dziedzin i charakteryzuje ich język; rozróżnia sposoby i style wypowiedzi w obrębie dyscyplin; zna współczesne formy wypowiedzi artystycznej, wyłamujące się tradycyjnym klasyfikacjom, jak: happening, performance, asamblaż; sztuka nowych mediów;

III. Opanowanie podstawowych wiadomości z zakresu kultury plastycznej, jej narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego. Uczeń:

1) zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej);

5) rozpoznaje wybrane, najbardziej istotne dzieła z dorobku innych narodów;

6) rozumie i charakteryzuje na wybranych przykładach z różnych dziedzin pojęcie stylu w sztuce.

Nauczysz się

wymieniać najważniejsze nurty modernizmu, oraz postmodernizmu;

odróżniać modernizm od postmodernizmu;

definiować pojęcia: architektura, blob, dekonstruktywizm, konstruktywizm.

Modernizm

Nowoczesna przestrzeń kształtowała się od modernizmu (przełom XIX i XX wieku) przybierając formy wyznaczone różnorodnymi kierunkami i stylami.

Modernizm rozwijał się od około 1911 do 1975 roku. W architekturze najważniejszym założeniem modernizmu była funkcjonalność, dostosowanie budowli do potrzeb

użytkownika oraz odejście od stylów historycznych. Odrzucał ornament, tworząc proste, geometryczne bryły o jasnych powierzchniach, płaskich dachach i dużych, pasmowych oknach. Architekci odwoływali się do bieżących osiągnięć nauki i techniki, korzystając z nich przy tworzeniu konstrukcji i doborze nowoczesnych materiałów, takich jak beton i szkło. Wśród najważniejszych nurtów modernizmu można wymienić:

- [Styl międzynarodowy](#)
- [Architektura organiczna](#)
- [Konstruktywizm](#)
- [Brutalizm](#)
- [Strukturalizm](#)
- [Metabolizm](#)

Najważniejsze nurty modernizmu

Styl międzynarodowy

Styl międzynarodowy, Walter Gropius, „Kompleks budynków Bauhausu”, 1925-1926, Dessau, Niemcy, www.historiasztuki.com.pl



Styl międzynarodowy, Ludwig Mies van der Rohe, Apartamentowce 860-880 Lake Shore Drive, 1949-1951, Chicago, USA, upload.wikimedia.org

Architektura organiczna

Architektura organiczna, Frank Lloyd Wright „Dom nad wodospadem” (Willa Kaufmana), 1936, Bear Run, USA, upload.wikimedia.org

Konstruktywizm

Konstruktywizm, Jerzy Turzeniecki, „Hala widowiskowo-sportowa Arena”, 1972-1974, Poznań, Polska, upload.wikimedia.org

Brutalizm

Brutalizm, „Le Corbusier, Kaplica Notre Dame du Haut”, 1953-1955, Francja, upload.wikimedia.org



Brutalizm, Denys Lasdun, Królewski Teatr Narodowy (Royal National Theatre), 1976, Londyn, Wielka Brytania, upload.wikimedia.org

Strukturalizm

Strukturalizm, „Moshe Safdie Habitat 67” 1967, Montreal, Kanada (widok ogólny), wikimedia.org



Strukturalizm, „Moshe Safdie Habitat 67” 1967, Montreal, Kanada (widok ogólny), [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Habitat_67.jpg)

Metabolizm

Metabolizm, „Kisho Kurokawa, Nakagin Capsule Tower”, 1970-1972, Tokio, Japonia, [upload.wikimedia.org](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0a/Nakagin_Capsule_Tower.jpg)

Postmodernizm

Postmodernizm w architekturze przyniósł negację funkcjonalizmu, charakterystycznego dla **modernizmu**. Rozwijał się od drugiej połowy lat 60. XX wieku. Cechuje się różnorodnością oraz dominacją osobistych upodobań architektów.

New Classical

Niejednorodny ruch nawiązujący do architektury klasycznej i tradycyjnej, zainteresowanie historycznymi formami, klasyczna stylistyka, oddzielanie sfery publicznej od prywatnej, kładzenie nacisku na jakość i trwałość budynków, efektywność wykorzystania zasobów.



New Classical, Schermerhorn Symphony Center, 1983-2005, Nashville, USA, [upload.wikimedia.org](#)

Architektura High-Tech

Budynek jako obiekt niezależny od przestrzeni, eksponowanie konstrukcji i ciągów komunikacyjnych, twarde, lśniące, metaliczne powierzchnie, jaskrawa kolorystyka, tendencja do stosowania metalu, szkła i plastiku, projektowanie przy użyciu zaawansowanych technologii, integrowanie wyposażenia technicznego z architekturą i strukturą budowli, inteligentne budynki.



Architektura high-tech, Renzo Piano i Richard Rogers, Narodowe Centrum Sztuki i Kultury im. Georges'a Pompidou, 1971-1977, Paryż, Francja, [/upload.wikimedia.org](#)

Dekonstruktywizm

Swobodna manipulacja, eksperymentowanie formami i elementami zaczerpniętymi z różnych tradycji, idea fragmentacji – podziału całości na odrębne części, dominacja krzywoliniowych kształtów, geometryczne zachwianie konstrukcji, wrażenie kontrolowanego chaosu.



Dekonstruktywizm, Frank Gehry, Hala koncertowa Walt Disney, 1999-2003, Los Angeles, USA, upload.wikimedia.org

Budownictwo ekologiczne

Tworzenie budowli w oparciu o ideę dbałości o środowisko naturalne oraz ze świadomością pozytywnego oddziaływania bliskiej obecności natury na człowieka, m.in. oszczędne gospodarowanie surowcami, wykorzystywanie materiałów przyjaznych naturze, zmniejszanie poboru energii, zazielenianie budynków i przylegających do nich terenów. Przykładem jest pierwszy ekologiczny wieżowiec zbudowany w 1997 roku we Frankfurcie nad Menem z dużymi ogrodami założonymi na dziewięciu piętrach, otwartymi na jedną z trzech stron budynku (sky-garden).



Budownictwo ekologiczne, Commerzbank Tower projektu Foster & Partners, 1997 Frankfurt nad Menem, Niemcy, upload.wikimedia.org

Blob

Plastyczność, abstrakcja, skojarzenia z naturalnymi, płynnymi kształtami, fantazyjne formy przypominające blob – ang. kropla, kleks, powoli rozlewający się po powierzchni.



Architektura blob, projekt kalifornijskiej pracowni Jerde Partnership, Centrum Handlowe Złote Tarasy, 2002-2007, Warszawa, Polska, upload.wikimedia.org

Zadania

Ćwiczenie 1

Dział architektury zajmujący się zasadami planowania przestrzennego miast i osiedli to...

☐ urbanistyka

☐ postmodernizm

☐ modernizm

Ćwiczenie 2

Wskaż, które zdania są prawdziwe.

	Prawda	Fałsz
W modernizmie forma budynku była podporządkowana jego funkcjonalności.	☐	☐
Modernizm negował funkcjonalność budowli na rzecz jego formy.	☐	☐
Modernizm odrzucał ornament na rzecz tworzenia prostych, geometrycznych brył.	☐	☐

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Ćwiczenie 3

Połącz w pary poszczególne kierunki/style modernizmu z odpowiadającą im charakterystyką.

styl międzynarodowy

kształtowanie budowli w ścisłym powiązaniu z otoczeniem naturalnym;

brutalizm

podkreślanie cech konstrukcyjnych budowli, stosowanie form architektonicznych w oparciu o analizę własności materiałów, geometryzacja kształtów;

architektura organiczna

uwypatnienie materiału, z którego wykonano budynek, masywne bloki surowego betonu, stosowanie betonu jako materiału do kształtowania różnorodnych form, monumentalizm;

konstruktywizm

struktura zabudowy traktowana jako organiczna tkanka komórkowa mogąca rozrastać się w dowolnym kierunku;

strukturalizm

funkcjonalność, rezygnacja z dekoracji, proste formy geometryczne, ściany dużych okien przedzielonych siatką stalowych profili, lekkość; typowy przykład: przeszklony biurowiec;

metabolizm

rozumienie miasta jako organizmu, który podlega nieustannym przemianom, tworzenie struktur nawiązujących do natury, łączenie elementów trwałych w postaci stabilnego szkieletu z mniej trwałymi, podatnymi na późniejsze przekształcenia;

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Zobacz także

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 4

Połącz w pary poszczególne kierunki/style modernizmu z odpowiadającą im charakterystyką.

styl międzynarodowy -

architektura organiczna -

konstruktywizm -

brutalizm -

strukturalizm -

metabolizm -

podkreślanie cech konstrukcyjnych budowli, stosowanie form architektonicznych w oparciu o

funkcjonalność, rezygnacja z dekoracji, proste formy geometryczne, ściany dużych okien prosto

uwydatnienie materiału, z którego wykonano budynek, masywne bloki surowego betonu, s

kształtowanie budowli w ścisłym powiązaniu z otoczeniem naturalnym;

kształtowanie budowli w ścisłym powiązaniu z otoczeniem naturalnym;

funkcjonalność, rezygnacja z dekoracji, proste formy geometryczne, ściany dużych okien prosto

podkreślanie cech konstrukcyjnych budowli, stosowanie form architektonicznych w oparciu o

rozumienie miasta jako organizmu, który podlega nieustannym przemianom, tworzenie stru

uwydatnienie materiału, z którego wykonano budynek, masywne bloki surowego betonu, s

struktura zabudowy traktowana jako organiczna tkanka komórkowa mogąca rozrastać się w

rozumienie miasta jako organizmu, który podlega nieustannym przemianom, tworzenie stru

struktura zabudowy traktowana jako organiczna tkanka komórkowa mogąca rozrastać się w

Źródło: online skills, cc0.

Ćwiczenie 5

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Inna wersja zadania



Ćwiczenie 6

Połącz w pary poszczególne kierunki/style modernizmu z odpowiadającą im charakterystyką.

New Classical

plastyczność, abstrakcja, skojarzenia z naturalnymi, płynnymi kształtami, fantazyjne formy przypominające kroplę powoli rozlewającą się po powierzchni

dekonstruktywizm

eksponowanie konstrukcji i ciągów komunikacyjnych, twarde, lśniące, metaliczne powierzchnie, jaskrawa kolorystyka, projektowanie przy użyciu zaawansowanych technologii

blob

ruch nawiązujący do architektury klasycznej i tradycyjnej, zainteresowanie historycznymi formami, klasyczna stylistyka, kładzenie nacisku na jakość i trwałość budynków

architektura high-tech

idea fragmentacji (podziału całości na odrębne części), dominacja krzywoliniowych kształtów, geometryczne zachwianie konstrukcji

Ćwiczenie 7

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 8

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 9

Zdecyduj, czy dana budowla należy do architektury modernizmu czy postmodernizmu i dopasuj podpisy do ilustracji.

modernizm, modernizm, modernizm, postmodernizm



.....



.....

.....

.....

Inna wersja zadania

Słownik pojęć

Architektura

sztuka projektowania, wznoszenia i artystycznego kształtowania budowli.

We współczesnym rozumieniu architektura jest dyscypliną organizującą i kształtującą przestrzeń w realnych formach niezbędnych do zaspokojenia materialnych i duchowych potrzeb człowieka.

Architektura High-Tech

budynek jako obiekt niezależny od przestrzeni, eksponowanie konstrukcji i ciągów komunikacyjnych, twarde, lśniące, metaliczne powierzchnie, jaskrawa kolorystyka, tendencja do stosowania metalu, szkła i plastiku, projektowanie przy użyciu zaawansowanych technologii, integrowanie wyposażenia technicznego z architekturą i strukturą budowli, inteligentne budynki.

Architektura organiczna

odejście od schematów stylistycznych na rzecz kształtowania budowli w odniesieniu do przyrody i w ścisłym powiązaniu z otoczeniem naturalnym, plastyczne kształtowanie formy, naśladujące niekiedy żywe organizmy, minimalne wykorzystanie materiału.

Blob

plastyczność, abstrakcja, skojarzenia z naturalnymi, płynnymi kształtami, fantazyjne formy przypominające blob – ang. kropla, kleks, powoli rozlewający się po powierzchni.

Brutalizm

prekursorem kierunku był Le Corbusier. Uwydatnienie materiału, z którego wykonano budowlę, masywne bloki surowego betonu kształtujące bryłę, monumentalizm, powierzchniowa faktura ukazująca metody konstrukcyjne, nieotynkowane mury.

Budynek inteligentny

nowoczesny budynek dostosowany do potrzeb użytkownika, mający zdolność adaptacji do nowych technologii i zmian w strukturze organizacyjnej. Zainstalowane w nim systemy teleinformatyczne i systemy sterowania przesyłają informacje wewnątrz budynku, łączą go z zewnętrznymi sieciami teleinformatycznymi, utrzymują właściwe warunki klimatyczne oraz gwarantują bezpieczeństwo ludzi i wyposażenia.

Dekonstrukttywizm

swobodna manipulacja, eksperymentowanie formami i elementami zaczerpniętymi z różnych tradycji, idea fragmentacji – podziału całości na odrębne części, dominacja krzywoliniowych kształtów, geometryczne zachwianie konstrukcji, wrażenie kontrolowanego chaosu.

Konstruktywizm

uwypuklanie cech konstrukcyjnych budowli, stosowanie form architektonicznych w oparciu o analizę własności materiałów (stali, szkła, żelbetu, drewna), geometryzacja kształtów, stosowanie kontrastów między ciężkimi i lekkimi elementami, wprowadzanie elementów umożliwiających rozbudowę budynku (stropy, ramy, maszty), praktyczność, funkcjonalność jako czynnik decydujący o charakterze budynku, rezygnacja z ornamentyki i drogich materiałów.

Budownictwo ekologiczne

tworzenie budowli w oparciu o ideę dbałości o środowisko naturalne oraz ze świadomością pozytywnego oddziaływania bliskiej obecności natury na człowieka, m.in. oszczędne gospodarowanie surowcami, wykorzystywanie materiałów przyjaznych

naturze, zmniejszanie poboru energii, zazielenianie budynków i przylegających do nich terenów. Przykładem jest pierwszy ekologiczny wieżowiec zbudowany w 1997 roku we Frankfurcie nad Menem z dużymi ogrodami założonymi na dziewięciu piętrach, otwartymi na jedną z trzech stron budynku (sky-garden).

Metabolizm

nurt w japońskiej architekturze i urbanistyce. Rozumienie miasta jako organizmu, który podlega nieustannym przemianom. Struktury nawiązujące do natury (np. budynki przypominające drzewo), łączenie elementów trwałych w postaci stabilnego szkieletu z mniej trwałymi, które z czasem mogły podlegać wymianie czy przesuwaniu, dając możliwość niemal dowolnego przekształcania budynku.

Modernizm

sztuka nowoczesna, (z ang. modern art) której celem jest eksperymentowanie z nowymi technikami i materiałami, powiązanie sztuki z techniką, odejście od historyzmu i dążenie do funkcjonalności. Obejmuje wiele kierunków w sztuce od końca XIX wieku.

New Classical

niejednorodny ruch nawiązujący do architektury klasycznej i tradycyjnej, zainteresowanie historycznymi formami, klasyczna stylistyka, oddzielanie sfery publicznej od prywatnej, kładzenie nacisku na jakość i trwałość budynków, efektywność wykorzystania zasobów.

Postmodernizm

ogólne określenie nowych tendencji we współczesnej kulturze, filozofii nauki, życiu społecznym i politycznym, oraz sposobów ich opisu. W odniesieniu do architektury termin ten został zastosowany ok. 1976 roku i stosuje się nazwania takich zjawisk jak różne postaci historyzmu, neokonstruktywizm czy styl high-tech. Charakteryzuje się negacją funkcjonalizmu w architekturze.

Strukturalizm

pojmowanie elementów budowli jako komórek tworzących luźną strukturę mogącą się rozrastać w dowolnym kierunku (struktura zabudowy jako organiczna tkanka komórkowa), łączenie ich ze sobą przejściami, korytarzami, mające na celu dokładniejsze przystosowanie do potrzeb człowieka, prostota brył.

Styl międzynarodowy

funkcjonalność, rezygnacja z dekoracji, proste formy geometryczne, układ wertykalno-horyzontalny, odrzucenie symetrii osiowej na rzecz proporcji elementów,

ściany okien przedzielone siatką stalowych profili, lekkość, stosowanie nowoczesnych konstrukcji i materiałów.

Urbanistyka

dział architektury zajmujący się zasadami planowania przestrzennego miast i osiedli.

Źródło: encyklopedia.pwn.pl

Galeria dzieł sztuki



Styl międzynarodowy, Walter Gropius, kompleks budynków Bauhausu, 1925-1926, Dessau, Niemcy,
www.historiasztuki.com.pl